

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΣΤ'.

ΑΡΙΘ.— 21

# ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 27 ΜΑΪΟΥ 1906

## ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. ... 5  
διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδάσκ. 3  
ἐν τῇ ἑξωτερικῇ φράγκᾳ χρυσᾷ..... 25

## ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Κολωνίας ΠΟΛΥΚΑΡΙΤΟΣ (πρόεδρος)  
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)  
† Ὁ ἀρχιγραμματ. τῆς ἱερᾶς Συνόδου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντής καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Δήλωσις περ ἐκδόσεως τῆς ἱερᾶς Συνόδου. — Ἐκκλησιαστικά χρονικά — Τὸ ἐν Ἀθήναις χριστιανικὸν ἀρχαιολογ. Μουσεῖον — Ἐκκλησίαι ἐν τῇ διασπορᾷ — Βιβλιολογία — Νεκρολογία (Νικηφόρος Ζερβὸς ἀρχιμανδρίτης) — Δικαστικαὶ ἀγγελίαι,

## ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ - ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΨΙΣ

Προκειμένου νὰ γένηται νέα ἐκδοσις τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἐγκρίσει τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἡ διευθύνουσα τὸ Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον καὶ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν Ἐπιτροπὴ ἐν συνεδρίᾳ αὐτῆς ἐνέκρινεν ὅπως ἡ ἐκδοσις αὐτῆς, ἐξ 20 χιλ. ἀντιτύπων, ἐκχωρηθῇ εἰς ἐκδότην-βιβλιοπώλην ὑποβάλλοντα τοὺς μᾶλλον συμφέροντας ὅρους.

Οἱ βουλόμενοι τῶν ἐκδοτῶν βιβλιοπωλῶν δύνανται νὰ ὑποβάλωσι τοὺς σχετικούς περὶ τῆς ἐκδόσεως ταύτης ὅρους.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

## ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Κανονικαὶ ψῆφοι. — Τῇ τρίτῃ, 23 τοῦ μηνὸς τούτου, ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐσκέψατο περὶ ἐκλογῆς μητροπολίτου Πρεσπῶν καὶ ἐπισκόπου Μοσχον-

νησίων. Τεθέντων δὲ ὑποψηφίων διὰ τὴν μητρόπολιν ταύτην τοῦ θεοφιλ. ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ κ. Γερμανοῦ, τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Νευροκοπίου κ. Θεοδωρήτου καὶ τοῦ ἀρχιμανδρίτου κ. Σπυρίδωνος Βλάχου, προέκρινε τὸν θεοφιλ. ἐπίσκοπον Ναζιανζοῦ κ. Γερμανὸν, τελειόφοιτον τῆς ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ θεολογικῆς σχολῆς, ἐπὶ τετραετίαν μὲν ὑπηρετήσαντα μετὰ ζήλου παρὰ τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Νικομηδείας, ἐπὶ διετίαν δὲ προστάντα τῆς ἐν Τυρολλόῃ κοινότητος, ὡς ἐπίσκοπος διὰ τὸ τμήμα Τυρολλόης καὶ Σερεντζίων, βοηθὸς τοῦ μητροπολίτου Ἡρακλείας, ἐνθα δεόντως ἐξετιμῆθη ἡ δραστηριότης αὐτοῦ. — Ἐπίσης ἐπὶ τῇ ἐπισκοπῇ Μοσχοννησίων, τεθέντων ὑποψηφίων τῶν θεοφιλ. ἐπισκόπων Ἀβύδου κ. Νικοδήμου καὶ Τρωάδος κ. Τιμοθέου καὶ τοῦ πανοσ. ἀρχιμανδρίτου καὶ ἱεροκήρυκος κ. Φωτίου Μαρινάκη, προεκρίθη διὰ τὴν ἐπισκοπὴν Μοσχοννησίων ὁ πρῶτος, διακούσας μὲν μαθήματα πρὸ χρόνων ἐν τῇ Θεολογ. Σχολῇ Χάλκης, εἰκοσαετὶν δὲ σχεδὸν ὑπηρετήσας παρὰ τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Κυζίκου ὡς ἀρχιδιάκονος καὶ ὡς ἐπίσκοπος (1892—1900) καὶ ἀπὸ ἐξαιτίας σχεδὸν προστάς τῆς ἱερᾶς μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς

διακριθεὶς δὲ πάντοτε ἐπὶ τε πείρᾳ καὶ ἐπὶ συνέσει διοικητικῇ. — Ἡ ἱερὰ Σύνοδος, ἀποδεξαμένη πρότερον τὴναῖτησιν τῶν ἐν Βλάχκᾳ ὀρθοδόξων περὶ διορισμοῦ ἀρχιερέως προΐσταμένου τῆς ἐνορίας ταύτης, καὶ ἐγκρίνασα τὴν χειροτονίαν τοιοῦτου ὑπὸ τὸν ψιλὸν τίτλον τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμπρῆς ἐπισκοπῆς Μυρέων, προέκρινεν, ἐκ τῶν τεθέντων ὑποψηφίων ἀρχιμανδριτῶν κκ. Ἀθανασίου Λασκάρεως, προΐσταμένου Βλάχκας ἀπὸ ἐξαετίας, Γερμανοῦ Πολίτου καὶ Φωτίου Παγιώτα, τελειοφοίτων καὶ τῶν τριῶν τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογ. Σχολῆς, τὸν πρῶτον, συμπληρώσαντα τὰς σπουδὰς αὐτοῦ πρὸ δεκαετίας — Οἱ ἐψηφισμένοι Πρεσβῶν, Μοσχοννησίων, καὶ Μυρέων νύχαρίστησαν χθὲς ἐπὶ Συνόδου, κατὰ τὰ νόμιμα, κατελθόντων δ' εἴτα τῶν σεβασμ. συνοδικῶν εἰς τὸν πατριαρχικὸν ναὸν, ἐποιήσαντο καὶ τὴν κεκανονισμένην εὐχαριστίαν.

**Κανονικὴ ἄδεια.** — Χρησιμοποιῶν τὴν πρὸ πολλοῦ χορηγηθεῖσαν αὐτῷ κανονικὴν ἄδειαν ὁ πανιερ. μητροπολίτης Καρπάθου καὶ Κάσου κ. Ἀγαθάγγελος, ἀφίκετο κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα, εἰς Σμύρνην, ἐπὶ περιθάλψει τῆς υἱείας αὐτοῦ. — Συνοδικῶς ἐπίσης ἐχορηγήθη χθὲς ἡ ἄδεια τῆς εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ἐλεύσεως τῷ σεβασμ. μητροπολίτῃ Βερροίας καὶ Ναούσης κ. Κωνσταντίῳ, ζητήσαντι καὶ προηγουμένως αὐτὴν καὶ πέρυσι τυχόντι τῆς τοιαύτης ἀδείας ἕνεκα λόγων υἱείας.

**Μητρόπολις Μεσημβρίας.** — Κατὰ τὴν χθεσινὴν τῆς ἱερᾶς Συνόδου συνεδρίαν ἀπηλλάγη τῶν καθηκόντων αὐτοῦ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Μεσημβρίας κ. Χαρίτων, καθ' οὗ πολλαὶ διεδιδάσθησαν ἐγκαίρως τῇ Ἐκκλησίᾳ κατηγορίαι καὶ ὧν συνεπείᾳ ὁ πανιερ. πρῶν Μεσημβρίας ἐγγράφως ἰδὼν ὅτι παραιτεῖται τὴν μητρόπολιν, ἀπεκδεχόμενος τὴν ἐκκλησιαστικὴν ὑπὲρ ἀνέτου διατηρήσεως αὐτοῦ μέριμναν.

**Μητρόπολις 40-Ἐκκλησιῶν.** — Ὑπὸ τῶν κοινοτήτων τῶν ἀρτισυστάτου μητροπόλεως Σαράντα Ἐκκλησιῶν ὑπεβλήθη ἐγγράφως εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἡ εὐγνωμοσύνη τῶν ὀρθοδόξων ἐπὶ τῇ ἰδρύσει τῆς μητροπόλεως ταύτης, ἀποσκοπούσῃ εἰς τὴν ἐκ τοῦ συνεγγύς ἐπίβλεψιν καὶ μέριμναν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐν τῷ σπουδαίῳ τούτῳ τμήματι τῆς Θράκης συμφερόντων.

**Χοροστάσια.** — Τῇ δευτέρᾳ τῆς Ἀγίας Τριάδος, ἡ Α. Θ. Π. ἐχοροστάτησεν ἐν μέσῳ πολ-

λοῦ πλήθους εὐσεβῶν ὀρθοδόξων, κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, ἐν τῷ αὐθήμερον πανηγυρίζοντι κατὰ τὸ Σταυροδρόμιον ἱερῷ ναῷ τῆς Ἀγίας Τριάδος.

**Μουσικὴ σχολή.** — Συμπληρωθεισῶν τῶν ἐξετάσεων τῆς Σχολῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς, ὧν τὴν ἑναρξιν ἐγκαίρως ἠγγείλαμεν, ὁ σύλλογος τῶν διδασκάλων αὐτῆς συνελθὼν ἀπένειμεν ἐκάστῳ τῶν ἀποφοίτων τὸν δίκαιον βαθμόν. Ἐκ τῶν 146 μαθητῶν τῆς Μουσικῆς Σχολῆς — ὧν 121 εἰσὶ καὶ μαθηταὶ τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς — ἡ τάξις τῶν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ μουσικῇ τελειοδιδάκτων ἀριθμεῖ τριάκοντα καὶ τέσσαρας. Τούτων οἱ εἴκοσι καὶ εἰς εἰσὶ μαθηταὶ καὶ τῆς Μ. Σχολῆς, οἱ δὲ δέκα καὶ τρεῖς ἐξασκοῦσιν ἐπάγγελμά τι ἢ ὑπηρετοῦσι παρὰ κληρικοῖς. Ἐκ τῶν 34 τελειοδιδάκτων τοῦ λήξαντος σχολειακοῦ τούτου ἔτους 26 ἔτυχον τοῦ βαθμοῦ ἀριστα, 6 τοῦ βαθμοῦ λίαν καλῶς, καὶ 2 τοῦ βαθμοῦ καλῶς. Οἱ τελειοδιδάκτοι, καταβάλλοντες τὰ καθωρισμένα δικαιώματα, δύνανται νὰ λαμβάνωσι τὰ πτυχία αὐτῶν ἀπὸ τοῦ γραφείου τοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου. — Ἡ ἐκθεσις τῆς ἐν τῷ λήξαντι ἔτει καταστάσεως τῆς Σχολῆς γενήσεται γνωστὴ τῇ 11 ἰουνίου. — Τὴν Μουσικὴν Σχολὴν διηύθυνε λελογισμένως καὶ μετὰ τῆς ἐνούσης αὐτῷ συνέσεως ὁ πανιερ. σχολάρχης τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς μητροπολίτης Σάρδεων κ. Μιχαὴλ Κλεόδουλος, ὁ καὶ μέλος τῆς ἐφορίας αὐτῆς ἀποτελῶν.

**Ἄγιον Ὅρος.** — Ἐπίτροπος τοῦ Ἀγίου Ὁρους ἐν Θεσσαλονίκῃ διωρίσθη ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Κοινοτητος ἐσχάτως ὁ πανοσιολογ. διάκονος κ. Κοσμάς Βλάχος, κληρικὸς τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Ἀγίου Παύλου λόγιος, γράψας δόκιμον περὶ Ἀγίου Ὁρους σύγγραμμα. — Κατ' ἐπιστολὴν ἐξ Ἀθῶν, πρὸ τινος ἐγένετο ὑπὸ τοῦ πανιερ. μητροπολίτου πρῶν Σωζοαγαθόπολεως κ. Κωνσταντίνου, κατ' ἐντολὴν πατριαρχικὴν, ἡ χειροθεσία τῶν πανοσιολογιωτῶν ἀρχιμανδριτῶν κκ. Χρυσοστόμου, τέως προηγουμένου, Λαυριώτου, καὶ Ἰωαννικίου, νῦν ἡγουμένου Σίμωνος Πέτρας. Ἡ χειροθεσία τῶν κληρικῶν τῶν ὑπὸ τῶν ἱερῶν σταυροπηγιακῶν μονῶν τιμωμένων τῷ τίτλῳ τοῦ ἀρχιμανδρίτου θέλει γίνεσθαι, κατὰ τὰ πατριαρχικὰ δίκαια, ὑπὸ τινος τῶν πανιερ. μητροπολιτῶν, λαμβάνοντος τὴν ἐπὶ τούτῳ πατριαρχικὴν ἄδειαν. Ὁ χειροθετῶν, ἐντολῇ πατριαρχικῇ, νέον ἀρχι-

μᾶνδρίτην πανιερ. μητροπολίτης ἡ ἐπίσκοπος θέλει ἔχει ὑπ' ὄψιν τὸν ἐξῆς τύπον τῆς ἀναγορεύσεως: «Ἡ ταπεινότης ἡ ἐμὴ, ἐντολὴ καὶ ἀδεία τοῦ παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου ἡμῶν αὐθέντου καὶ δεσπότη, τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου (Ἰωακείμ) προχειρίζεται τὴν σὴν πανοσιολογίότητα, τῇ ἐπικλήσει καὶ χάριτι τοῦ παναγίου καὶ τελεταρχικοῦ Πνεύματος, εἰς ἀρχιμανδρίτην τοῦ ἀγιωτάτου ἀποστολικοῦ καὶ πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως» (ἡ ἀπλῶς «εἰς ἀρχιμανδρίτην»). Κατὰ τὸν τύπον τοῦτον ἐγένετο ἡ χειροθεσία τῶν δύο τούτων ἀρχιμανδριτῶν, ὡς ἡγγεilde διὰ τῆς ἀπὸ 4 μαΐου ἐπιστολῆς αὐτοῦ ὁ πανιερ. μητροπολίτης πρῶν Σωζοαγαθοπόλεως.

**Ὀνομαστικαὶ ἐορταί.** — Τῇ κυριακῇ, 21, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐπεσκέψατο τοὺς ἄγοντας τὴν ὀνομαστικὴν ἐορτὴν αὐτῶν σεβ. συνοδικῶς μητροπολίτας Τραπεζούντος, Χίου καὶ Βελλῆς, συνεχάρη δὲ τηλεγραφικῶς τοῖς ἐπίσης ἐορτάζουσι πανιερ. μητροπολίταις Βερροίας καὶ Νιούσης καὶ Κωνσταντίου, Γάνου καὶ Χώρας καὶ Κωνσταντίνου, ἐν Χάλκῃ διαμένοντι, καὶ Σερβίων καὶ Κοζάνης καὶ Κωνσταντίνου τηλεγραφικῶς ἐπίσης ἡῴξατο τὰ δέοντα τοῖς ἐξοχ. Κωνστ. Μακρίδῃ πασχ. καὶ Κωνστ. Βασιλάνῃ ἐφέντῃ, καὶ τοῖς ἐριτίμοις κκ. Κ. Ἡλιόσκῳ, Κ. Σεβαστοπούλῳ καὶ Κ. Ψωμιάδῃ· τοῖς δὲ λοιποῖς τῶν λογάδων καὶ προκρίτων κκ. Κ. Καραθεοδωρῇ, Κ. Βλαστάρῃ, Κ. Ἀνανιάδῃ, Κ. Ταχιντζῇ, Κ. Κωνσταντινίδῃ δικηγόρῳ, τῷ διερμηνεῖ τῆς Σερβικῆς πρεσβείας καὶ Κ. Κρούπσεβιτς καὶ τισιν ἑτέροις διὰ τε τοῦ πανοσιολ. Μ. πρωτοσυγκέλλου καὶ τῶν ἱερολογ. πατριαρχικῶν δικόνων.

**Μητροπόλις Κῶ.** — Κατὰ τὰ μέσα τοῦ μηνὸς τούτου διέμενεν ἐν Καλύμνῳ, χάριν ἰδιωτικῆς τινὸς υποθέσεως, ὁ πανιερ. μητροπολίτης Κῶου καὶ Ἰωακείμ.

**Ἐπισκοπὴ Μοσχοννησίων.** — Ἡ ἐφοροδημογεροντία Μοσχοννησίων καὶ ὁ πανοσιολ. πρωτοσύγκελλος καὶ Κύριλλος Κοκκίνης, ὃν ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Σμύρνης διώρισε, πρὸ τῆς ἐκλογῆς τοῦ νέου ἐπισκόπου, ἀρχιερατικὸν ἐν Μοσχοννησίοις ἐπίτροπον, τηλεγραφικῶς υπέβαλον τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῶν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ νέου ἐπισκόπου, συνεχάρησαν δὲ καὶ τῷ θεοφιλ. ἐπισκόπῳ Μοσχοννησίων καὶ Νικοδήμῳ.

**Περιοδευνταί.** — Ἐπὶ πᾶσι πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν ἐκ Κυζίκου ὁ πρὸς πνευματικὴν τῶν ὀρθοδόξων ἐπίσκεψιν ἐκείσε ἀποσταλὴς ὑπὸ τοῦ σεβασμ. γέρον-

τος Κυζίκου θεοφ. ἐπίσκ. Ξανθοπούλεως καὶ Ἰωάννης.

**Πατριαρχικαὶ εὐχαί.** — Τῇ παρασκευῇ ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης διεβίβασε τῷ εἰς Ἑσπερίαν ἀπελθόντι καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἀμερικὴν καὶ Μιχαήλ Ἀνγκωνστοπούλῳ τὰς πατρικὰς αὐτοῦ καὶ κατευοδίου εὐχὰς καὶ τὰ εὐχετικά γράμματα τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ εἰς τὸ γενέθλιον χωρίον Παπίγκον γενομένη μεγάλῃ δωρεᾷ, ἣν διὰ τοῦ προγενεστέρου τεύχους ἀνηγγέλχευεν — χθὲς ἡ Α. Θ. Π. διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀπεσταλμένου ἡῴξατο τὰ δέοντα ταῖς εἰς Εὐρώπην ἀναχωρησάσας ἐριτίμοις κκ. Ἐριφίλῃ Γ. Ζαφειροπούλου καὶ Ἀρτεμισίᾳ Κ. Πουρναρᾷ.

**Ἐπισκέψεις.** — Τῇ τρίτῃ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ὁ παρεπιδημῶν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει ἀνταποκριτὴς τῆς Ἀστροπῆς καὶ τῆς «Πατρίδος» τῶν Παρισίων ἔλλογ. καὶ Ἰωάννης Ρόδ.

**Σωματεῖα.** — Τοῦ κανονισμοῦ τῆς εἰς Τά-ταῦλα Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τυχόντος τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐγκρίσεως, τὸ κοινωφελέςτατον τοῦτο σωματεῖον ἀπολαύει καὶ πάλιν τῆς εὐλογίας καὶ ἀναγνωρίσεως, ἣν ἡ μήτηρ Ἐκκλησία δαφιλεῖ παντὶ σωματείῳ τοῦ κοινῷ ἀγχοῦ κατασχευομένῳ, ὅταν ὑποβάλῃ αὐτῇ πρὸς ἐγκρίσιν ἐκάστοτε τὸν κανονισμόν αὐτοῦ. Ὁ νέος κανονισμός, ὑποβληθεὶς ἐντυπος, ἔτυχέ τινων διορθώσεων, αἵτινες δέον ἐν κοινωποιοιθῶσι τοῖς μέλεσι τοῦ χρησιμωτάτου τούτου σωματείου.

**Τὸ ἐν Ἀθήναις ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ** ἐξέδωκεν ἐσχάτως Κατάλογον καὶ Ἱστορίαν αὐτοῦ, εἰς μικρὸν φυλλάδιον ἐξ 80 σελίδων, ὃν αἱ ἐπτὰ ἀφηγοῦνται τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ ταύτην. Τὴν σύστασιν αὐτοῦ τὸ Μουσεῖον ἀναγράφει τῇ 4 μαρτίου 1890, ὅτε Γερμανὸς ὁ ἀείμνηστος τῶν Ἀθηνῶν μητροπολίτης ἐτέλεσε τὸν ἀγιασμόν ἐπὶ τῇ ἐγκαταστάσει τοῦ Μουσείου ἐν τῷ ἄνω πατώματι τοῦ οἴκου τῶν συνοδικῶν συνεδριάσεων, παρόντων τῶν μεγαλειωτάτων βασιλέων, τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν τῆς πόλεως Ἀθηνῶν. Ἀπὸ τῆς 14 ἀπριλίου 1893 τὸ Μουσεῖον ἔστιν ἐγκατεστημένον ἐν τῷ Κεντρικῷ ἔθνικῳ Μουσείῳ. Τὸ Μουσεῖον τῶν χριστιανικῶν ἀρχαιοτήτων βλέπομεν ἐπονομαζόμενον νῦν καὶ μουσεῖον χριστιανικῆς τέχνης, διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐν αὐτῷ

θησαυριζομένων ἀντικειμένων, ὧν τινὰ εἰσι τῆς συγχρόνου τέχνης καὶ βιομηχανίας. Τινὰ τῶν ἐν αὐτῷ παλαιότερων ἀντικειμένων, τῶν προϊόντων δὴλα δὲ τέχνης πρὸ τῆς ἀλώσεως, ἀποτελοῦσιν ἀληθῆ πλοῦτον τοῦ Μουσείου, τινὰ δὲ προϊόντα τέχνης τῶν μετὰ τὴν ἄλωσιν χρόνων καὶ μέχρι τῶν ἀρχῶν τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος, ἰδίως ἁμφια. δυνατόν νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς συμπλήρωσιν ἐπισκοπικῶν καταλόγων, ἄλλα δ' ἀναφέρονται εἰς ἱστορίας ἱερῶν μόνων καὶ ναῶν καὶ ἀγιογράφων, ὡς καὶ εἰς τὸ μαρτυρολόγιον τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἑκκλησιῶν.

Ἐν τῷ μικρῷ φυλλαδίῳ ὁ ἐκδότης, ὑφηγητὴς τῆς χριστιανικῆς ἀρχαιολογίας κ. Γ. Λαμπάκης, εἰς οὗ τὸν ζῆλον καὶ τὰς ἐνεργείας ἡ τοῦ Μουσείου σύστασις ὀφείλεται, παρατίθηται καὶ τινὰς ἐξηγητικὰς γραμμὰς, χάριν βεβαίως τῶν τῆς χριστιανικῆς ἀρχαιολογίας σπουδαστῶν. ἴσως τινὲς ἐκ τούτων εἰσι βεβιασμένοι, ἐφ' ὅσον ἡ ἐπιστήμη τηροῦσα σιγὴν ἄρτι διδάσκει ὅτι συμφωνία τις οὐπω ἐπῆλθεν ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τῶν ἐπὶ βυζαντινῶν πλίνθων γεγραμμένων· οὐδεὶς δὲ δύναται ν' ἀποφανθῇ ὅτι λέξις τις σημαίνει ναὸν, ἐξ οὗ πλίνθος τις προέρχεται, οὐχὶ δὲ τὸν ἱδρυτὴν τοῦ πλινθουργείου. Οὔτε συμφωνοῦμεν πάντες ἐν ταῖς ἐρμηνείαις, αἷς ἐπεχείρησεν ὁ Dethier ποῦ μὲν αὐτοκράτορας, ποῦ δὲ πατριάρχας παρεισάγων πλινθοποιούς, καὶ ἄλλοτε πάλιν ἀλλοίως ἐρμηνείας εἰσάγων. Ἀλλαχοῦ πάλιν, καίτοι ἀπρητεῖτο νὰ γραφῶσιν ἐξηγήσεις ἢ μᾶλλον περιγραφὴν, παραλείπεται ἡ ἀπαραίτητος αὕτη ἐργασία· οὕτω λ.χ. γράφεται «συλλογὴ ἱερῶν ἀντιμινσίων». Ἐν τούτοις τὰ ἀντιμίνσια κατὰ διαφόρους τύπους καὶ σχέδια κατεσκευάζοντο, καὶ διάφορον ἕκαστον φέρει τὴν ἐπιγραφὴν καὶ πολλῶν τοιούτων ἡ σπουδὴ δυνατόν νὰ γνωρίσῃ ἡμῖν ὀνόματα μητροπολιτῶν καὶ ἐπισκόπων, τῶν ταῦτα καθιερωσάντων.

Ἀλλ' ἡ λεπτομερὴς τοῦ βιβλίου μνεία ἐν ταῖς στήλαις τῆς «Ἑκκλησιαστ. Ἀληθείας» ἀναφέρει ἡμᾶς εἰς τὸν ἐν γένει λόγον περὶ τῶν τοιούτων

ἱερῶν καθιδρυμάτων. Συγγνωστοὶ δ' ἐσόμεθα γράφοντες περὶ «ἱερῶν» ἱδρυμάτων, ἐνῷ τοιούτων ἐν καὶ μόνον παρ' ἡμῖν ὑπάρχει. Συνέστησε πρὸ πενταετίας ὁ παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης κκ. Ἰωακείμ τὸ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τοιοῦτο Μουσεῖον, ἀλλ' ὀλίγοι εἰσὶν οἱ δωρησάμενοι μνημεῖόν τι τέχνης ἱερᾶς εἰς αὐτὸ, καὶ ὀλίγοι οἱ στοργὴν ὑπὲρ τῶν χριστιανικῶν ἀρχαιοτήτων ἐπιδειξάμενοι. Καὶ ἔχει τόσα κειμήλια ἡ γενέτειρα ἡμῶν χώρα νὰ ἐπιδείξῃ, τινὰ δὲ τούτων ἀρχαιοκάπηλοι χωρικοὺς ἀπλοικοὺς ἀπατῶντες ἐκπατρίζουσιν. Αἱ ἐπαρχίαι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου διατηροῦσιν ἐτι προϊόντα χριστιανικῆς τέχνης ἀρχαίας, καὶ τὸ κατάντημα τούτων ἐστὶ τὸ πατριαρχικὸν Μουσεῖον τῶν χριστιανικῶν ἀρχαιοτήτων. Πατριάρχης ἱδρυτὴς καὶ μετ' αὐτοῦ τῶν ἐπιστημόνων οἱ θίασοι ἀπεκδέχονται τὸν πλουτισμὸν αὐτοῦ, ἀφορῶντες εἰς τὰς ἐν αὐτῷ μελέτας τῶν ἐπιστημόνων καὶ λογίων καὶ τὴν ἐξ αὐτῶν προσγεννησομένην τῇ ἐπιστῇ ὠφέλειαν. Ἀντικείμενα τέχνης ἱερᾶς σώζουσι πολλοὶ παρ' ἑαυτοῖς, σώζουσι πολλὰ κοινότητες, καὶ παρακαλοῦμεν αὐτὰς νὰ πιστεύσωσιν ὅτι ζημιῶσι τὴν ἐπιστήμην, ἀφίνοντες αὐτὰ νὰ καταστρέφονται, καὶ δεικνύοντες ἀστοργίαν πρὸς ἱερὰ καθιδρύματα.

\*

## ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Ἐκ τοῦ πατριαρχ. ἀρχαιοφυλακείου πρὸς τὰς αὐτοκεφάλους Ἑκκλησίας καὶ περὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους Ἁθῶν. Ἐκδοθέντα ταῦτα, εὐλογία καὶ κελεύσει τοῦ παναγ. οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου Ἰωακείμ Γ' τοῦ ἀπὸ Θεσσαλονίκης, ἀποτελοῦσι τόμους τρεῖς, ὧν ὁ μὲν περὶ Ἁγίου Ὄρους περιέχει σελ. 344 — ὁ περὶ τῶν αὐτοκεφάλων Ἑκκλησιῶν Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας, Ἱεροσολύμων καὶ Κύπρου 729, καὶ ὁ περὶ τῶν ὁμοίων Ἑκκλησιῶν Ρωσσίας, Ρουμανίας καὶ Σερβίας καὶ τῶν ἄλλοτε ἀρχιεπισκοπῶν Ἀχριδῶν καὶ Πεκίου σελίδας 1115. Τιμῶνται ὁ Α' γροσίων ἀργυρῶν 20—ὁ Β' 30—ὁ Γ' 40, καὶ πωλοῦνται ἐν τῷ Γραφείῳ ἡμῶν.

## ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ ΕΝ Τῇ ΔΙΑΣΠΟΡᾷ

\* \*

διότι ἡ πρὸς ἐκπατρισμὸν τάσις οὐδὲν ὄριον γινώσκει ὅπου δ' ἔκρινον κατάλληλον διὰ λόγον ἐμπορίας ἐκεῖ καὶ μετέβαινον οἱ ὁμογενεῖς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, καὶ μάλιστα περισσότεροι ἢ δι' οἰονδήποτε λόγον ἕτερον· ἕτεροι μετέβαινον ἀπλούστατα θηρεύοντες τύχην· καὶ τινες, πολλοὶ καὶ οὗτοι, πρὸς ἐκπαίδευσιν ἐν ταῖς ἐπιστήμασι. Ὀλίγιστοι δ' ἐξεπατρίζοντο δουλεύοντες ἱερωτέροις καὶ σπουδαιότεροις σκοποῖς καὶ ἀειμνήστοις ἀποστολαῖς. Οἱ διὰ τὸν πρῶτον τῶν λόγων τοῦτον γινόμενοι συνοικισμοὶ ἦσαν μὲν ἐδραιότεροι, ὡς εἰπεῖν, καὶ παραμόνιμοι, διεσπείροντο δὲ εἰς τὰς τέσσαρας ἡπείρους, εἰς ἃς ἀπὸ ὀλιγίστων ἐτῶν προσετέθη καὶ ἡ Αὐστράλια. Οἱ διὰ τὸν δεύτερον λόγον γινόμενοι συνοικισμοὶ οὐδέποτε ἦν δυνατόν 'ν ἀποτελέσωσιν ἀποικίας, ὡς ἐννοοῦμεν αὐτάς, διότι ἦσαν παροδικοὶ καὶ σχεδὸν ἐφήμεροι, διαρκοῦντες ἀριθμὸν τινα ἐτῶν βραχύτατον, ἐνόσφ διετέλει ἐν ἰσχύϊ τὸ πρῶτον καὶ κύριον πρόσωπον τὸ συναγεῖρον περὶ ἑαυτὸ συγγενεῖς τινὰς καὶ φίλους. Οἱ δὲ λόγῳ σπουδῆς μεταβαίνοντες διέμενον τὸν χρόνον τῆς ἐκπαίδευσως αὐτῶν ἀποτελοῦντες ομάδας τινὰς, οὐδένα λόγον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν ἀποικίων βδυναμέναις ἔχειν ἀλλὰ μᾶλλον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν ἐπιστημῶν. Καὶ οἱ μὲν θηρεύοντες τύχην καὶ θέσεις κυβερνητικὰς ἔσπευδον πρὸς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος, οἱ δὲ τὴν ἐκπαίδευσιν αὐτῶν ποθοῦντες εἶχον ὠρισμένας πόλεις τὴν Βονωνίαν, τὴν Φερράραν, τὸ Παταύιον, τὴν Φλωρεντίαν, τὴν Βενετίαν, τὴν Νεάπολιν καὶ αὐτὴν τὴν *nunquam amissam Graecorum* Ρώμην, κατὰ τὴν ΙΕ' καὶ ΙΣΤ' ἐκατονταετηρίδα, εἰς ἃς καὶ μετέβαινον· κατὰ τὰς μετὰ ταῦτα, τὴν ΙΖ' καὶ τὴν ΙΗ', ἡ πρὸς σπουδὴν ἐπιστημῶν μετάβασις τῶν φιλομαθῶν ἐλλήνων ἐγένετο, καθὼς εἰς τὴν Πίζαν τῆς Ἰταλίας, οὕτως εἰς τὸ Λονδὶνον, εἰς Παρισίους, εἰς Ὁξώνιον, εἰς Ἀμστελόδαμον καὶ εἰς πόλεις τῆς Γερμανίας ὅπου ἀκμαζούσας ἤκουον τὰς ἀκαδημίας ἐπιστημῶν καὶ τὰ πανεπιστήμια. Χώραι, οἷα ἡ τότε Ρωσσία, καὶ ἡπείροι μεγάλοι, ὡς ἡ Ἀφρική καὶ ἡ Ἀμερική, ἦσαν κατὰ τοὺς αἰῶνας ἐκείνους ἀνεπίβατοι τοῖς ἐφιεμένοις ἀνωτέρας παιδείας. Ὡστε λόγος τις ἐκτενὴς πῶς καὶ συστηματικὸς δυνατόν 'να γένηται μόνον περὶ τῶν ἐν ταῖς τέσσαρσιν μέγαις ἡπείροις συνοικισμῶν, τῶν ἐνεκεν ἐμπορίας καθισταμένων. Αὐτοὶ μόνον οἱ συνοικισμοὶ εἰσὶν ἄξιοι λόγου καὶ διότι μακροὺς χρόνους, τινὲς δὲ καὶ αἰῶνας, διετηρήθησαν, καὶ διότι ἐπὶ μακρὸν ἢ βραχὺν χρόνον ἔσωσαν τὴν ἀκραιφνὴ συναισθησιν τοῦ πα-

ρελθόντος τοῦ ἔθνους ἡμῶν, καὶ διότι ἔζησαν ὡς κοινότητες, ἔχουσαι ἱερεῖς καὶ διδασκάλους, καὶ διότι διὰ ταῦτα πάντα καὶ τῇ γενετείρᾳ ἐγένοντο ὠφέλιμοι, ναοὺς καὶ μοναστήρια καὶ σχολεῖα χρηματικῶς ὑποστηρίζουσαι, καὶ νέους φιλομαθεῖς Ἕλληνας ἐκπαιδεύουσαι, καὶ τὰ μεγάλα κέντρα τῆς καθ' ἡμᾶς ἐθνικῆς καὶ θρησκευτικῆς ζωῆς καὶ κινήσεως ὑποστηρίζουσαι.

\*

Πρὶν εἰσελθωμεν εἰς τὸν λόγον περὶ τῶν τῆς πρώτης, ὡς εἰπεῖν, κατηγορίας συνοικισμῶν, ἀνάγκη 'να μάθωμεν πόσας ἀποικίας ἐλλήνων ὀρθοδόξων δυνάμεθα 'ν' ἀνακαλύψωμεν ἐπιδιωξάσας σκοπὸν ἱερώτερον καὶ ὑψηλόν. Ὑπῆρχον μικραὶ τινες ἀποικίαι μέγιστον ἔργον ἀναλαβοῦσαι, ἱερὸν μὲν τὴν διάδοσιν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ἢ τὴν ὑποστήριξιν αὐτῆς ἐπηρεαζομένης ἢ ταῖς καιρικαῖς ἐπηρεαίαις οὐχὶ ὀρθῶς περιπατούσης, ὑψηλὸν δὲ τὴν διάδοσιν τοῦ πολιτισμοῦ. Διὰ τοῦ ἱεροῦ τούτου σκοποῦ αἱ μετὰ τὴν ἄλυσιν ὀλιγάριθμοι καὶ βραχύβιοι ἐκ κληρικῶν καὶ λαϊκῶν ἐλληνικαὶ ἀποικίαι ἀπεδείκνυντο διάδοχοι τοῦ ἔργου καὶ μέτοχοι τῶν τρόπων τῶν ἀρίων ἀποστόλων τῆς χριστιανικῆς πίστεως, ὅσοι κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τῆς ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας ἔερχον καὶ θαυμασιώτατον ἑαυτοὺς ὑπογραμμὸν αὐταπαρνησίας καὶ ζήλου ἱεροῦ παρείχοντο. Διὰ τοῦ ὑψηλοῦ ἐκείνου σκοποῦ αἱ κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας ὀλιγαριθμώταται καὶ βραχυβιώταται ἐλληνικαὶ ἀποικίαι ἀπεδείκνυντο, εἰ καὶ κατ' ἐλάχιστον μέτρον, ὅτι τὸ πάτριον ἐκεῖνο πνεῦμα, τὸ διαωρίσθη τὴν μνήμην τῶν ἱδρυτῶν τῶν ἀρχαίων μεγάλων ἐλληνικῶν ἀποικιῶν, τὸ δοξάσαν τὸν μέγαν βασιλέα τῶν μακεδόνων, τὸ τῆς ἐλληνικῆς ἐθνικότητος ἀγλαΐσμα, τὸν υἱὸν τοῦ Φιλίππου καὶ μαθητὴν τοῦ Ἀριστοτέλους (29), αὐτὸ τοῦτο τὸ πνεῦμα διήκει διὰ τοῦ

29. ἀνάγνωθι δολόκληρον τὸ λαμπρὸν τοῦ Κωνστ. Ἀσωπίου σύγγραμμα τὸ ἐπιγραφόμενον "Λόγος Κ. Ἀσωπίου, ἐπὶ τῆς δευτέρας αὐτοῦ πρυτανείας, τῇ κε' Σεπτεμβρίου 1856, , , , ἐκδοθέν τὸ δεύτερον, ἐν Ἀθήναις, 1858, εἰς σελίδας 336 καὶ νστ' 392 (ἄλλοι οὖν) εἰς 392, καὶ πραγματευόμενον περὶ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου. Ἐν αὐτῷ δὲ καταφαίνεται ἡ περὶ τὰς ἱστορικὰς μελέτας ἐμβρίθεια τοῦ ἀειμνήστου διδασκάλου τοῦ Γένους, οὗ τῶν γνώσεων ἀρκετὸν μνημεῖον καὶ περιφανέστατον διαωρίζον τὴν μνήμην τοῦ γράψαντός, ἐστὶν ὁ περὶ Ἀλεξάνδρου λόγος οὗτος. Περὶ δὲ τῶν ὑπ' Ἀλεξάνδρου κτισθεισῶν ἐβδομήκοντα, καθὰ λέγουσι, πόλεων καὶ τῶν ἐν αὐταῖς ἐλληνικῶν ἀποικιῶν κείσθωσαν αἱ κρίσεις τοῦ Πλουτάρχου ("περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου τύχης, , , , λόγος Α', ε') καὶ Διοδώρου Σικελιώτου [βιβλ. ΙΗ', 4] ὧν ὁ πρῶτος ἔγραψεν "Ἀλέξανδρος, ὑπερβδόμηκοντα πόλεις βαρβάρους ἔθνεσιν ἐγκτίσας καὶ κατασπείρας τὴν Ἀσίαν ἐλληνικοῖς τέλεσι, τῆς ἀνημέρου καὶ θηριώδους ἐκράτησε διαίτης . . . . Οὐκ ἂν εἶχεν Ἀλεξάνδρειαν Αἴγυπτος, οὐδὲ Μεσοποταμία Σελεύκειαν, οὐδὲ Προφθασίαν Σογδιανοί, οὐδ' Ἰνδία Βουκεφαλίαν, οὐδὲ πόλιν Ἑλλάδα Καύκασος περιοικοῦσαν, αἷς ἐμπ[εδο]θείσαις;] ἐσβέσθη τὸ ἄγριον

\* συνέχεια ἀπὸ σελ. 248—252.

μυελού, τρόπον τινά, τῶν ὁστέων τοῦ ἐθνικοῦ σώματος, τοῦ καταπονηθέντος μὲν ἐνίοτε, οὐδέποτε δ' ἐν τῇ περιθάψει καὶ διαδόσει τῶν τοῦ ἀληθοῦς πολιτισμοῦ στοιχείων ὁκλάσαντος, οὐδ' ἀποδυσπετήσαντος.

\*

Εἴχομεν καὶ μετὰ τὴν ἄλωσην ἱεραποστόλους, ἀποικίας τινὰς ἢ missions ἱεράς ἀνδρῶν εὐσεβῶν, μακρὰν τῆς πατρίδος μεταβαινόντων ἐπὶ στηριγμῇ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καὶ τὸν ἱερώτατον ἀγῶνα τοῦτον, αἰτήσας ξένων ἀρχόντων καὶ ἡγεμόνων, ἀναλαμβάνοντων. Καὶ τοὺς μὲν εἰς Ῥωσσίαν μεταβαίνοντας παρατρέχομεν, διότι ἐν βιβλίοις ἐλληνικοῖς, οὐχὶ σπανίοις, (30) δύναται τις εὖ εἰδῆσαι περὶ τούτων ἄλλως τε, ἢ μετὰ τὴν αὐτῶν εἰς τὴν μεγάλην πρὸς βορρᾶν αὐτοκρατορίαν, προσκλήσει τῶν τζάρων ἢ τῶν ἀρχιερέων ἐκείνου τοῦ κλίματος, ἀπέβλεπε, τὸ κυριώτερον, εἰς διδασκαλίαν ἐν σχολείοις, ἢ εἰς ἐπιστάσιαν ἐν ἐκδόσει βιβλίων. Ἄλλ' ἢ μετὰ τὴν εἰς ἑτέρας χώρας ἀσιάτιδας καὶ ἀφρικανικὰς ἀπέβλεπε πραγματικῶς εἰς τὴν διάδοσιν καὶ τὴν ὑποστήριξιν τῆς ὀρθοδοξίας.

Ἐπὶ τοῦ πολὺτα οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως ἐζητήθησαν ὑπὸ τινων ἐν Ἰνδία χριστιανῶν διδάσκαλοι τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ὑπὸ τῶν ἰησουϊτῶν, ὡς ἐθρύλλουν τότε διωκομένης (31), ἥτοι μετὰ τῶν ἐτῶν 1620—1635. Δυστυχῶς, ὁ αἰμνηστος ἐκεῖνος πατριάρχης, ἐκ τοῦ συστάδην πολεμῶν τοὺς ἰησουϊτας ἐπὶ τεσσαρακονταετίαν καὶ περισσότερον, ἀπὸ τοῦ 1595 ἄρ' οὐν, ἀφῆκεν ἀπαρμυθήτους τοὺς συνδρομῆς ἀξίους, τοὺς συνδρομὴν οὕτω γενναίαν καὶ ἀξιολογώτατην ἐπιζητοῦντας. Παρεῖδε τὸν εἰς τὰ μακρυνὰ μέρη κατ' ἰησουϊτῶν πόλεμον. Καὶ οὕτως ἢ μετὰ τῶν ἐν Ἰνδία χριστιανῶν ἐπικοινωνία, ἢ ἐλπίδας ἀμυδρὰς ἐπιτυχίας τοῦ τῶν

καὶ μετέβαλε τὸ χεῖρον ὑπὸ τοῦ κρείττονος ἐθιζόμενον, —δὲ δεύτερος “Οὐδ' Ἀλέξανδρος καὶ ἄλλαι πόλεις ἐκτίσεν, ἡμέρας ὁδὸν ἀπεχούσας τῆς Ἀλεξανδρείας [τῆς τοῦ Καυκάσου]· κατ΄ ἔκαστον δ' εἰς αὐτὰς τῶν μὲν βαρβάρων ἑπτακισχιλίους, τῶν δὲ συνακολουθούντων ἐκτὸς τάξεων τρισχιλίους, [12', 83] καὶ “ἦν δὲ τῶν ὑπομνημάτων τὰ μέγιστα καὶ μνήμης ἀξία.... πόλεων [κατασκευάσαι] συνοικισμούς, καὶ σωμάτων μεταγωγὰς ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ κατὰ τοῦναντίον, ἐκ τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν, ὅπως τὰς μεγίστας ἡπείρους ταῖς ἐπιγαμίαις καὶ ταῖς οἰκειώσεσιν εἰς κοινὴν ὁμόνοιαν καὶ συγγενικὴν φιλίαν καταστήσῃ, .

30. πολλὰ δύναται νὰ μάθωσιν οἱ φιλόστοροι ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς Ῥωσικῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Καραμζίνου, μεταφρασθείσης εἰς τὴν ἐλληνικὴν ὑπὸ Κ. Κροκιδά, καὶ ἐκ τῆς ὑπὸ Θεοδώρου Βαλλιάνου μεταφρασθείσης, ἐπίσης εἰς τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν, ἱστορίας τῆς Ῥωσικῆς Ἐκκλησίας.

31. Δοσιθέου ἱστορία περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχευσάντων· σελ. 1174. Οὐ λέγει δ' ὁ Δοσίθεος τίνας ἦσαν οἱ διδασκάλους τῆς πίστεως ζητοῦντες τότε χριστιανοὶ καὶ ποῦ τῆς Ἰνδίας διέμενον.

ἐλλήνων ἱεραποστόλων ἔργου προεπαγγελιομένη, ἐξ ἧς καὶ εὐδοκίμησις ἐλληνικῶν ἀποικίων ἦν προσδόκιμος, οὔτε καὶ εἰς τὸν οὐδὸν ὁδοῦ ποθητῆς—ἀν' ἢ καινολογία συγχωρῆται—προήλθεν. Ἐνῷ ἀλλαχοῦ καὶ ἐν χρόνοις ὀλίγῳ μεταγενεστέροις τοιαύτη τις αἰτήσις, ἢ μὲν πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον γενομένη τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἢ δὲ πρὸς τὸ τῆς Ἀλεξανδρείας, ἔσχον ἀποτελέσματά τινα μνείας ἀξία τιμιωτάτης.

Ἡ πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον τῆς βασιλευούσης τῶν πόλεων αἰτήσις ἐγένετο κατὰ τὴν πατριαρχίαν Κυρίλλου Ε' τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας καὶ πάντως ἐν ἔτεσι 1752—1754, κατὰ τὴν παρὰ Σεργίῳ Μακράϊῳ συνέχειαν αὐτός ἐστιν ὁ βεβαιῶν (32) ὅτι Βασίλειος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰβήρων, ἀναπαύλας ἀπὸ τῶν πρὸς τοὺς πέρσας πολέμων τυχόν καὶ τούτων ἀπομακρύνας τὴν ἐπικειμένην τυραννίαν, ἐκκρούων τοὺς ἀπὸ κακοδόξων κατ' ὀρθοδόξων ἐπηρεασμούς, ἐζήτησε τὴν τοῦ Πατριαρχείου βοήθειαν· ὁ δὲ πατριάρχης Κύριλλος ἀπέστειλε «ζηλωτὴν τῶν ὀρθῶν δογμάτων ἄνδρα ἐν ἱερομονάχοις διδάσκαλόν τινα Μακάριον», προτρεπτικὰ πρὸς εὐσέβειαν γράμματα δούς. Εἰς τὴν Ἄνω μετὰ τὴν Ἰβηρίαν ὁ Μακάριος καὶ γενόμενος ἀσπασίως δεκτὸς ὑπὸ τε τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ ὀρθοδόξου ἀρχιεπισκόπου «ἐξήλασε τοὺς αἰρετικούς» καὶ μετὰ διείσαν ἐπανήλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Καὶ τίς μὲν καὶ ποδαπὸς ὁ Μακάριος ἄγνωστον ἐμοί, ἐπειδὴ δὲ τοιαύτη εἰς Ἰβηρίαν ἀποστολὴ ἀπῆται καὶ γνῶσιν τῆς τοῦ τόπου γλώσσης, ἡδύνατό τις εἰπεῖν ὅτι ἦν ὁ Μακάριος τῆς τῶν Ἰβήρων μονῆς τῆς ἐν Ἀθῶν μοναχός· διότι συχνοτέραν τὴν μετὰ τῆς Ἰβηρίας σχέσιν ἐκ πάντων τῶν ἐλλήνων εἶχον οἱ μοναχοὶ τῆς τῶν Ἰβήρων μονῆς ταύτης, καὶ κτήματα ἐν Ἰβηρίᾳ ἐκέκτηντο καὶ ἀναθήματα καὶ δωρεὰς ἀπὸ τῶν Ἰβήρων αὐθεντῶν ἢ καθ' ἡμᾶς αὕτη γεραρὰ μονὴ τῶν Τορνικίων (33) ἐδέχετο.

Καὶ ἡ μὲν ἀποικία αὕτη βραχύβιος, ἀλλ' ἐπιφανὴς οὖσα, τὴν τῶν ἐλλήνων διδασκάλων καὶ κληρικῶν ἀγαθὴν ὑπόληψιν παρ' ἄλλοεθνεσὶν ὀρθοδόξοις ἐστερέωσε· ὡς ἐστερέωσε, τὴν τῶν ἐλλήνων ἀγαθὴν φήμην ἐν Ῥωσσίᾳ πρὸ τῆς ἀποστολῆς τοῦ Μακαρίου ἢ τῶν ἀδελφῶν Λιχουδῶν, τῶν ἱεροκηρύκων καὶ πρὸ τούτων ἢ τοῦ Μαξίμου τοῦ μοναχοῦ. Οὕτως ἐστερέωσε τὴν ἀγαθὴν φήμην ταύτην μετὰ τούτους καὶ μέχρι τῶν μέσων τῆς 18' ἑκατονταετηρίδος ἢ παρὰ Ῥώσοις αὐτοκράτορσι καὶ μεριστάσιν ὑπηρεσία δοκίμων ἐπιστημόνων ἐλλήνων καὶ δοκίμων ἐλλήνων κληρικῶν (34),

32. Μακράϊου Ὑπομνήματα ἐκκλησ. ἱστορίας· παρὰ Κ. Ν. Σάθα, ἐν τόμῳ Γ' Μεσαιωνικῆς Βιβλιοθήκης· σελ. 215.

33. βλέπε δωρεῶν τοιούτων μνείας σποράδην ἐν τῷ μικρῷ βιβλίῳ “Χρονογραφία τῆς ἐν Ἀθῶν μονῆς τῶν Ἰβήρων, .

34. περὶ μὲν Μαξίμου μοναχοῦ τῆς τοῦ Βατοπεδίου μονῆς ἐπαρκῆ σημείωσιν ἔχομεν τὴν τοῦ μακαρίτου Ἰωάννου Πα-

ὡν τοῖς ἔχουσιν ἠκολούθησεν ὁ τὴν ὀρθοδοξίαν ἐν Ἀλεούταις στηρίξας καὶ τὸν ἀκραιφνή πολιτισμὸν εἰσαγαγὼν Ἕλληνα (35), οὗ παρεμφερόν τὸ ἐπώνυμον.

Ἐπιφανεστέρα, συγχρόνως τῇ τοῦ Μακαρίου, ἐτέ-  
ρα ἐγένετο ἀποικία, μακρὰν τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὴν φι-  
λέλληνα τῆς Ἀβησσυνίας ἀποσταλῆσα γῆν, καὶ ταύ-  
της δις καὶ τρίς ἐν συγκινήσει καὶ μετ' ἐθνικῆς ὑπε-  
ρηφανίας μνησκέσκειται Καισάριος ὁ Δαπόντες (36), ὃς  
καὶ πειθόμεθα, σύμφηγον ἱερὸν ἔχοντι τὸν ἀείμνηστον  
Ματθαῖον πατριάρχην Ἀλεξανδρείας (37) τὸν κουτλου-  
μουσιανὸν καλόγηρον (38). Ἐπειδὴ δ' ἐγράφησαν ἄλ-

ραπαντοπούλου τὰ Ματθαίου Παράνομα ἐν τῷ Σχεδιάσματι  
περὶ σχολείων, σελ. 177—179, ἐν ὑποσημειώσει γραφεῖται κατὰ  
ρωσσικὰ συγγράμματα. Αὐτόθι μνεία γίνεται βραχυτάτῃ καὶ  
τινῶν ἐτέρων ἐν Ρωσσίᾳ διδασκάλων ἑλλήνων· σελ. 179—181.  
Τῶν ἀδελφῶν Λιχουδῶν τὸ λαμπρὸν ἔργον ἐξέθηκεν, ἐπὶ τῇ  
βάσει ρωσσικῶν πηγῶν, ὁ μακαρίτης διδάσκαλος ἡμῶν Ἀλέ-  
ξανδρος Λάσκαρις [εἶτα μητροπολίτης Σισανίου] ἐν τῷ περιο-  
δικῷ τοῦ ἐν Κων/πόλει Ἑλλήν. Φιλολογικῷ Συλλόγῳ, τόμῳ  
Β', ἐξ οὗ μετέγραψεν ὁ κ. Σάθας· σελ. 358—371 Νεοελλ. Φιλο-  
λογίας. Παρ' αὐτῷ καὶ παρὰ Ζαβίρα καὶ Βρετῶ ἀναγράφονται  
πολλὰ ὀνόματα ἑλλήνων ἐπιστημόνων ἐν Ρωσσίᾳ βιωσάντων,  
κληρικῶν καὶ λαϊκῶν· πολλοὶ δ' Ἕλληνες ἐν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ  
αὐτοκρατορίᾳ ζήσαντες καὶ τιμηθέντες ἐδιδάχθησαν ἐν τῇ στρα-  
τιωτικῇ σχολῇ, ἣν ἡ αὐτοκράτειρα Αἰκατερίνα Β' ἱδρύσεν ἐν  
Πετροπόλει, καὶ ἐν ἣ διακόσιοι Ἕλληνες ἐπαυδαῖνον συγχρό-  
νως, αὐτοκρατορικὴ δαπάνη. Ἰακώβου Ρίζου [Νερούλου] *His-  
toire moderne de la Grèce*, ἐν Γενεύῃ, 1828, σελ. 88, 90,  
Ἑλλήνων ἐπιστημόνων ποιοῦνται μνείαν ὁ Henri Storch ἐν  
*Tableau historique et statistique de l'empire de Rus-  
sie* καὶ ὁ Richter ἐν τῷ *Geschichte des Transalpins Da-  
ciens*, ἐν Βιέννῃ, 1782, πολλὰ ἀναγράφων ἑλλήνων ἐπιστημό-  
νων καὶ λογίων ἐν ταῖς παριστρίαις χώραις ζησάντων ὀνόματα,  
καίτοι παρίστωσι τινὰς βλάχους, ἐν ᾧ γινώσκωμεν αὐτοὺς ἑλ-  
λήνας, οἷον τὸν διδάσκαλον Βιλαράν. Εἰρήσθω δ' ὅτι ὁ Σουλζερ  
[τόμ. Γ', σελ. 40] μνησκέσκει συγγράμματός τινος Εὐγενίου  
τοῦ Βουλγάρου, ὁ μετηνέχθη εἰς τὴν βλαχικὴν γλῶσσαν.

35. Κωνσταντῖνος ὁ ἔξ Οἰκονόμων ἐν Βιογραφικῷ σχεδιά-  
σματι περὶ Ἀλεξάνδρου Στούρζα [ἐν Ἀθήναις, 1855] ἀναφέ-  
ρει μετ' ἐπαίνων, ἐπὶ τῇ βάσει «ἀξιολόγου ρωσσικοῦ συγγράμ-  
ματος, τὸν ἐν Καδιάκῃ, μὲ τῶν Ἀλεούτων νήσων, πρῶτον  
διευθυντὴν τῆς αὐτοῦ κατασταθείσης ρωσσικῆς ἐμπορικῆς ἐν  
Ἀμερικῇ ἐταιρίας Δελαρέβην, γραικόν, ὡς οἱ ρῶσσοι μαρτυ-  
ροῦσιν, ὅς, «διὰ τῆς πραότητος τοῦ τρόπου, κερδήσας τὴν ἀγά-  
πην τῶν Καδιάκων, κατήχησεν οὐκ ὀλίγους εἰς ἀκοὴν πίστεως·  
ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΣ Ο ΓΡΑΙΚΟΣ ΟΥΤΟΣ ἤνοιξεν ἐν ταύτῃ τῇ νήσῳ  
τὰ προεισδὸδια τῆς μετὰ ταῦτα [τῷ 1793] πρῶτης ἀποστολῆς τῶν  
ρῶσσαν ἀποστολικῶν ἱεροκλήρων», βλ. Βιογρ. σχεδ. σ. 86.

36. Κατάλογος ἐπισήμων ρωμαίων, ἐν Μεσαιων. Βιβλιοθήκῃ  
Κ. Ν. Σάθα, τομῳ Γ, σ. 87. Καθρέπτῃς γυναικῶν· τόμου Β'  
σελ. 338—339. Κήπος χαρίτων ἐν τῷ τόμῳ Γ' τῆς τοῦ Emile  
Legrand *Bibliothèque Grecque Vulgaire*, σελ. 250—251.

37. μετῃ τὸ ἐν τόμῳ ΚΔ' Ἑλλήν. Φιλολογ. Συλλόγου ἄρ-  
θρον μου «Ἡ ἀλληλογραφία τοῦ πατριάρχου Ματθαίου»,  
καὶ ἰδίᾳ σελ. 39.

38. ἦν ὁ Ματθαῖος ἐκ παίδων καλόγηρος τῆς τοῦ Κουτλου-  
μουσίου μονῆς, εἰσαχθεὶς εἰς αὐτὴν ὑπὸ τινος θεοῦ αὐτοῦ,  
μοναχοῦ ἐπίσης κουτλουμουσιανοῦ. Οὐκ ἀσυνήθης δὲ ἡ παρὰ  
τὰ τῶν πατριαρχῶν ὀνόματα παράθεσις τῆς μοναχικῆς αὐτῶν

λοτέ τινα περὶ τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου τοῦ Ματ-  
θαίου, σήμερον ἀρκετὸν ἔστι νὰ σημειωθῇ ὅτι περὶ  
τὰ 1750, κατ' αἰτησὶν Ἰησοῦ τοῦ τῆς Ἀβησσυνίας  
αὐτοκράτορος, ὁ Ματθαῖος ἀπέστειλεν εἰς τὴν φιλό-  
χριστον «Χαμπεσίαν» ἄνδρας πλήρεις ζήλου, Στέφα-  
νον ἱερομόναχον, τὸν τῆς Σίφνου διδάσκαλον, καὶ (Νι-  
κόλαον) Σισίνιον τὸν ἱατρὸν καὶ πέντε ἢ ἕξ νέους  
ἑλλήνας, οἱ μεταβάντες εἰς Ἀβησσυνίαν εὗρον, ὡς ἔοι-  
κε, καὶ ζῶσαν τὴν μνήμην ἑλλήνων, πρὶν αὐτῶν ἀπελ-  
θόντων ἐκεῖσε (39), καὶ ὑποδοχὴν. Ἀποβιώσαντος δὲ  
τοῦ Ἰησοῦ μετὰ μικρὸν, ὁ Στέφανος, παρ' ἐτέρῳ μέ-  
νων ἡγεμόνι, συνεστήσατο σχολεῖον, κατὰ Δαπόντε,  
καὶ σκοπὸν εἶχε νὰ ἱδρύσῃ καὶ ναόν. Διδακτικὴ λίαν  
ἡ μαρτυρία τοῦ πατριάρχου Ματθαίου ὅτι Στέφανος

ιδιότητος, τοῦλάχιστον κατὰ τὴν Ε' καὶ ΣΤ' ἑκατονταετηρίδα·  
«διὰ τὸ μὴ κοινωνεῖν με τῷ ἀββᾷ Μακαρίῳ τῷ ἐπισκόπῳ Ἱε-  
ροσολύμων» καὶ «περὶ τοῦ ἀββᾶ Ἡλίου τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἱε-  
ροσολύμων», καὶ «περὶ τοῦ ἀββᾶ Γρηγορίου τοῦ πατριάρχου  
Θεοπόλεως», Μόσχου, Λειμῶν, ἐν Πατρολογία Migne, τό-  
μου ΠΖ' στήλῃ 2865, 2884, 3004. Ἡ δὲ λέξις «καλόγηρος»,  
καθὸ προσηγορικόν, ἴσα δύναται παρὰ Μόσχῃ τῇ λέξει μονα-  
χός· καὶ ὡς κύριον ἐν τούτοις ὄνομα ἀπαντᾶται· Καλόγηρος ὁ  
Κλαυδίουπόλεως ἐν τῇ τρίτῃ πράξει τῆς ἐν Χαλκηδόνι Δ' Οἰ-  
κουμενικῆς Συνόδου. Μήλια Νέα Συλλογὴ Συνόδων· τόμου Β'  
σελ. 126 καὶ 128, ἐνθα ὁ Καλόγηρος ὑπογράφει, κατὰ τὴν  
πέμπτην πράξιν, δι' Ἀπραγμονίου ἐπισκόπου.

39. ἰδοὺ οἱ περὶ τούτου στίχοι τοῦ Δαπόντε·

Ἰησοῦς λέγεται αὐτὸς ὁ νῦν Αἰθιοπίας,  
καὶ Μάρθα ἡ μητέρα του, ναῖσκε, ἐπ' ἀληθείας.  
Καὶ εἶδα καὶ ἐπιστολὰς αὐτοῦ καὶ τῆς μητρός του  
...  
Θέλεις καὶ ἄλλο νὰ σέ πῶ, νὰ πιστωθῶν τὰ λόγια;  
Τοῦ στάλθηκαν καὶ μὴ ζυγὴ δικὰ μου κομπολόγια,  
καὶ ἓνα τετραβάγγελον, καὶ μερικά βιβλία,  
ὅπου αὐτὸς ἐζήτησε, φιλευσεβὲς καρδιά.  
Καὶ τί βιβλία νὰ σέ πῶ; γὰρ νὰ τὰ μακαρίσης,  
τὰ τῶν Συνόδων Πρακτικά· Δὲν εἶναι ν' ἀπορήσης;  
Ἀκόμη κι' ἄλλο νὰ σέ πῶ; Καὶ ἐπαρακινήθην  
νὰ πάγω εἰς τὸν ἴδιον, κ' ἐγὼ οὐκ ἠβουλήθην.

Καὶ εἶδα εἰς τοῦ λόγου τοὺς ἄκραν ἐπιθυμίαν  
διὰ τὴν ἀνατολικὴν ἁγίαν Ἐκκλησίαν·  
καὶ οὐ μόνον ἐν γράμμασιν, ἐν λόγοις γεγραμμένην,  
ἀλλὰ ἐνεργουμένην τε ζήλῳ καὶ ζητουμένην.  
Τὸ ἄκουα ἀπὸ παιδὶ πῶς τούτ' ἡ βασιλεῖα  
τὰ δόγματά μας ἀγαπᾷ, κ' ἤμην ἐν ἀπορίᾳ

Ἐχει ἀγάπην περισσὴν καὶ πόθον νὰ πηγαῖν  
εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα· τὸ γράμμα του τὸ κρένει·  
τὸν τάφον τοῦ Κυρίου μας διὰ νὰ προσκυνήσῃ.

Ἐχει ρωμαίους ἔξ' ἐπτὰ μὲ περισσὴν τιμὴν τοὺς  
καὶ μὲ ἀνάπαυσιν αὐτῶν καὶ εὐχαρίστησιν τοὺς·  
τὸν ἕναν, ὡντας ἀπ' τὴν Νιὸ, Γεώργην τὸν ὀνόμα·  
τὸν ἔχει χέρι του δεξιὸν καὶ συμβουλάτορά του·  
τὸν ἔδωκε τὴν ἀδελφὴν, τὸν ἔκαμε γαμβρόν του,  
τὸν εἶχεν ὡς ἐπίτροπον εἰς τὸ βασιλεῖόν του.

ὁ διδάσκαλος «εἰς ἓνα ἡγέμονα κοντὰ, εὐρισκόμενοι σὺν αὐτῷ καὶ μερικοὶ χριστιανοὶ» (δηλον οὖν Ἕλληνες) ἐσκέπτετο καὶ «ἐκκλησίαν νὰ ἀποκαταστήσῃ». Ὑπῆρχον ἄρα καὶ πρὸ τοῦ Στεφάνου Ἕλληνες ἐν Ἀβησσυνίᾳ καὶ ἀπετέλουν καλὴν ἀποικίαν, ἥτις τυχούσα καὶ ἱεροδιδασκάλου καὶ πρεσβυτέρου καλοῦ, συστατικὰ γράμματα φέροντος αἰδεσίμου πατριάρχου, ἐσκέφατο περὶ ἰδρύσεως σχολείου καὶ ναοῦ.

Ὁ ἱερὸς σκοπὸς τῶν ἀποικίων τούτων, ὧν ἡ μὲν διέτις ἀναφέρεται διαρκέσασα, ἡ δὲ εἰς Ἀβησσυνίαν περισσότερον χρόνον (1750—1757), ἐπισπάται τὸν ἔπαινον καὶ σεβασμὸν ἡμῶν ἐπὶ τοὺς ἀποτελοῦντας αὐτάς· ἀλλὰ μετέβαινον αὐταὶ καὶ ἐγκαθίσταντο ἐν μέσῳ χριστιανῶν εὐσεβῶν. Ἐκπλήττει ἐν τούτοις ἡ μετάβασις ἑλλήνων τολμηρῶν εἰς χώρας, οὐπω δεξαμένας τὰ φῶτα τοῦ πολιτισμοῦ οὔτε γινωσκούσας Εὐαγγέλιον καὶ κινεῖ καθηκόντως εἰς σεβασμὸν ὁ ἄγων αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ πολιτισμοῦ, συνιστῶν εἰς τὸν θαυμασμὸν ἡμῶν τοὺς ἐν μέσῳ τόπων ἀξένων καὶ βαρβάρων λαῶν θαρραλέως ἄγνωστα διδάγματα καὶ καινὰς διδαχὰς κηρύττοντας.

(ἔπεται συνέχεια).

Μ. Ι. Γ.

#### ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΖΕΡΒΟΣ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

Μετὰ λύπης ἀγγέλλομεν τὸν αἰφνίδιον θάνατον τοῦ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ Κελύμνῳ τὰς διατριβὰς ποιουμένου ἀρχιμανδρίτου Νικηφόρου Ζερβοῦ, συμβάντα τῇ 12 τοῦ μηνὸς τούτου. Πρὸ τριακονταετίας περίπου συμπληρώσας ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ Χάλκης τὰς σπουδὰς αὐτοῦ, ὑπηρετήσας δ' ἐπὶ τινα χρόνον παρὰ τῷ πνευματικῷ οἴκῳ πατριάρχῃ, κοσμοῦντι τότε τὸν θρόνον τῆς μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, ἐκλήθη μετὰ ταῦτα εἰς ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ ἀοιδίμῳ πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας Σωφρονίῳ, καὶ μετ' εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν, προσεκλήθη προϊστάμενος τῆς ἐν Λίβερπουλ ἐλληνικῆς ὀρθοδόξου ἀποικίας, ὡς διὰ τοῦ ἀειμνήστου Κωνσταντίνου Στρατούλη, χειροτονηθέντος ἐπισκόπου Κυθήρων. Ἀσθενήσας ἡνυχάσθη νὰ ἀπέλθῃ πρὸ ἐτῶν ἐκ Λίβερπουλ, καὶ μεταβὰς εἰς Κελύμνον διέμενε παρὰ τοῖς συγγενέσιν αὐτοῦ, ὡφελίμος τῇ πατρίδι γινόμενος καὶ διὰ τὴν πρὸς οἰκοδομὴν εὐπρεποῦς κτιρίου παρθενγωγείου συνδρομὴν αὐτοῦ καὶ διὰ τὰς πρὸς τοὺς εὐποροῦντας τῶν συμπολιτῶν παραινέσεις ὅπως τὸν πλοῦτον αὐτῶν ὑπὲρ τῶν ἐν Κελύμνῳ κοινωφελῶν ἔργων χρησιμοποιοῦσιν. Τῆς κήδεως αὐτοῦ, γενομένης τῇ 13 τοῦ μηνός, ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς θλίψεως τῶν κατοί-

κων, προεξήρχεν ὁ πάνιερώτατος μητροπολίτης Κώου κ. Ἰωακείμ.

#### ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ

**Α. Δερεβίτσκη καὶ Σ. Παπαδημητρίου** Πρόχειρον Λεξικὸν τῆς Νεοελληνικῆς καὶ ρωσικῆς γλώσσης Μέρος πρῶτον Ρωσσελληνικὸν Leipzig Otto Holtzes Nachfolger σχῆμα μικρὸν, σελ. 424. τιμὴ 5.75 μάρκα.

Μετὰ χαρὰς χαιρετίζομεν τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλῳ χρησιμωτάτου βιβλίου. Ἡ ὁλοσχερὴς ἑλλειψὶς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ γλώσσῃ λεξικοῦ πρὸς σπουδὴν μίᾳς ἐκ τῶν σπουδαιωτάτων καὶ πλουσιωτάτων ἐυρωπαϊκῶν γλωσσῶν, ἣν καὶ δι' ἐμπορικὸν ἔτι λόγον καὶ διὰ τὴν ἄλλην ἐπικοινωνίαν τσαύτη πληθὺς ὁμογενῶν ἐκμανθάνει, ἀπετέλει φαινόμενον ἀληθῶς παράδοξον.

Τὸ ἔργον τῶν καθηγητῶν κκ. Α. Δερεβίτσκη καὶ Σ. Παπαδημητρίου διακρίνει ἰδίᾳ εὐσυνείδητος ἐργασία ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐπιτυχὴ ἀπόδοσιν τῶν ρωσικῶν λέξεων ὑπὸ τὴν ἐποφὸν ταύτην τὸ ἀρτιφανὲς λεξικὸν, παρ' ὅλην τὴν συντομίαν καὶ τὸ πρόχειρον αὐτοῦ, ἀποτελεῖ ἄριστον βοήθημα τοῖς ἐκ τῶν ἐλλήνων περὶ τὴν γνῶσιν τῆς ρωσικῆς ἀσχολουμένοις. Ὅσον διὰ τὴν ἐκτύπωσιν, γνωστὴ ἡ φιλοκαλία καὶ ἡ λοιπὴ περὶ τὰ τοιαῦτα ἐπιμέλεια τοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου Holtze.

\*

#### Οἶκον Μενικὸν Πατριαρχεῖον

##### Πνευματικὸν δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

Διὰ τὸν ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί, Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 6619 καὶ ἡμερομ. 15 Σεπτεμβρίου 1902 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Ἀναστασίας Μιχαήλ ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει τὸν ἐν τοῖς διαδίκοις ὑφιστάμενον γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου Μιχαήλ Χρήστου, ἄλλοτε μὲν κατοικοῦ Κοντοσκαλίου, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα ἐκδομένων ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστικὴς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως» δημοσιεύειν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ

Ἐπιτίθει τῷ ἐναγομένῳ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως, τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων καὶ τῶν διαζευκτικῶν ἐγγράφων, ἀνερχόμενα μὲν εἰς γρόσια

Προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλη αὐθημερόν.

ὁ πρόεδρος

3

† Ὁ πρ. Δρυϊνουπόλεως Γρηγόριος

ὁ Α' γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδίου

Ἐπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Π. III - 726832